

Seat No. : 2398

DL-122

December-2022

B.Ed., Sem.-I

A-02 : Education

(Contemporary India and Education)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. નીચેના પ્રશ્નસમૂહમાંથી કોઈ એકનો જવાબ આપો :

14

- (1) કેળવણીની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, તેનું સ્વરૂપ સમજાવો.
- (2) કેળવણી અને તત્ત્વજ્ઞાન વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

- (1) ઔપચારિક અને અનૌપચારિક કેળવણીનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
- (2) કેળવણીનું મહત્ત્વ સમજાવો.

2. નીચેના પ્રશ્નસમૂહમાંથી કોઈ એકનો જવાબ આપો :

14

- (1) ભારતીય બંધારણના મુખ્ય લક્ષણો સવિસ્તર સમજાવો.
- (2) ભારતીય બંધારણના મૂળભૂત અધિકારો સમજાવો.

અથવા

- (1) વર્તમાન શિક્ષણ પ્રણાલીના રાષ્ટ્રીય ધ્યેયો જણાવો.
- (2) 'લોકશાહી'ની વ્યાખ્યા આપી, લોકશાહીના પાયાના સિદ્ધાંતો સમજાવો.

3. નીચેના પ્રશ્નસમૂહમાંથી કોઈ એકનો જવાબ આપો :

14

- (1) વેદકાલીન શિક્ષણ પ્રણાલીની વિગતે ચર્ચા કરો.
- (2) સમજાવો : ત્રિ-ભાષા સૂત્ર

અથવા

- (1) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિ 1986ની મહત્ત્વની બાબતો જણાવો.
- (2) 'સર્વ શિક્ષા અભિયાન'નો અર્થ આપી, તેની આવશ્યકતાઓ જણાવો.

4. નીચેના પ્રશ્નસમૂહમાંથી કોઈ એકનો જવાબ આપો :

14

- (1) 'વૈશ્વિકીકરણ' એટલે શું ? વૈશ્વિકીકરણ માટેના પડકારો જણાવો.
- (2) ખાનગીકરણની અસરો જણાવો.

અથવા

- (1) ભારતીય સમાજના ચાલક પરિબલો જણાવી, સામાજિક પરિબલ વિશે સમજાવો.
- (2) રાષ્ટ્રીય એકતા એટલે શું ? રાષ્ટ્રીય એકતા સામેના પડકારો જણાવો.

5. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

14

- ✓ (1) બાળકેન્દ્રી શિક્ષણ એટલે શું ?
- ✓ (2) અવૈધિક કેળવણી એટલે શું ?
- ✓ (3) શિક્ષણમાં 'શિસ્ત' એટલે શું ?
- ✓ (4) સંવિધાનમાં આમુખનું મહત્ત્વ સમજાવો.
- ✓ (5) ભારતીય નાગરિકની મૂળભૂત ફરજો જણાવો.
- ✓ (6) લોકશાહીના સ્વરૂપો જણાવો.
- (7) આર્ટિકલ 45માં શેની જોગવાઈ છે ?
- ✓ (8) ભારતમાં સામાજિક વિવિધતાના સ્તરો જણાવો.
- ✓ (9) 'સમાવેશી શિક્ષણ' એટલે શું ?
- (10) 'ખાનગીકરણ' અને 'ઉદારીકરણ' વચ્ચે તફાવત આપો.
- (11) RMSA અને RUSAના પૂરા નામ લખો.
- ✓ (12) આંતરરાષ્ટ્રીય સમજ એટલે શું ?

Seat No. : _____

DL-12

December-2022

B.Ed., Sem.-I

A-02 : Education

(Contemporary India and Education)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Answer any one set of questions given below :

14

- (1) Clarify the concept of education and explain its nature.
- (2) Clarify the relationship between Education and Philosophy.

OR

- (1) Clarify the difference between formal and informal education.
- (2) Explain the importance of Education.

2. Answer any one set of questions given below :

14

- (1) Explain the main features of Indian Constitution, in detail.
- (2) Explain the fundamental rights laid in Indian constitution.

OR

- (1) State the national goals of contemporary education system.
- (2) Define 'Democracy' and explain the fundamental principles of Democracy.

3. Answer any one set of questions given below :

14

- (1) Discuss Vedic Education system in detail.
- (2) Explain : Three Language Formula.

OR

- (1) State the chief salient features of National Education Policy 1986.
- (2) Give the meaning of 'Sarva Shiksha Abhiyan' and state its importance.

4. Answer any one set of questions given below :

- (1) What do you mean by 'Globalization' ? State the challenges against it.
- (2) State the effects of Privatization.

OR

- (1) State the driving factors of Indian society and explain about social factor.
- (2) What do you mean by National Integration ? State the challenges for National Integration.

5. Answer any seven questions from the following :

- (1) What is child centered Education ?
 - (2) What is Non-Formal Education ?
 - (3) What is 'Discipline' in Education ?
 - (4) Explain the importance of Preamble in Constitution.
 - (5) State the fundamental duties of an Indian Citizen.
 - (6) State the forms of Democracy.
 - (7) What are the recommendations in Article 45 ?
 - (8) State the levels of social diversity in India.
 - (9) What is 'Inclusive Education' ?
 - (10) Differentiate between 'Privatization' and 'Liberalization'.
 - (11) Write the full name of RMSA and RUSA.
 - (12) What is International Understanding ?
-